

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunnan kokous 15, 2/2022

PÖYTÄKIRJA

Aika 19.4.2022 klo 12:30 – 15:30

Paikka Etelä-Suomen aluehallintovirasto (Teams-kokous)

Jäsenet ja (varajäsenet)

Outi Vainio, puheenjohtaja, Helsingin yliopisto
(Eero Lehtonen, varapuheenjohtaja, Helsingin yliopisto, emeritus)

Raimo Tuominen, Helsingin yliopisto: tieteellinen tutkimus ja opetus
(Petra Sipilä, Turun yliopisto)

Esa Hohtola, Oulun yliopisto, emeritus: tieteellinen tutkimus ja opetus
(Joni Mäki, Oulun yliopisto)

Kristiina Haasio, Orion Oyj, emerita: teollisuus
(Jukka Puoliväli, Charles River DRS Finland)

Emrah Yatkin, Turun yliopisto: eläinten hoito ja eläimille tehtävät toimenpiteet
(Niina Kemppinen, Helsingin yliopisto)

~~Anna Meller, Helsingin yliopisto: eläinlääketieteellinen asiantuntemus
(Lasse Saloranta, Orion Oyj)~~

Heidi Kivekäs, Animalia ry: vapaaehtoinen eläinsuojelutyö
(Maria Lindqvist, Suomen eläinsuojeluyhdistysten liitto ry)

Tuula Heinonen, FICAM: vaihtoehtoiset menetelmät
(Tiina Palomäki, Fimea)

Matti Viluksela, Itä-Suomen yliopisto: vaihtoehtoiset menetelmät
(Teija Oinonen, Orion Oyj)

Hanna-Marja Voipio, Oulun yliopisto: eläinten hyvinvointia koskeva tutkimus
(Satu Mering, Experimentica Oy)

Paula Hirsjärvi: eläinten pidon etiikka tai yhteiskuntatieteellinen tutkimus
(Saara Reiman)

Tapani Parviainen, Etelä-Suomen aluehallintovirasto ESAVI
(Eila Kaliste, Etelä-Suomen aluehallintovirasto)

Tiina Pullola, pysyvä asiantuntija, Maa- ja metsätalousministeriö
Saara Kupsala, eläinsuojeluasiamies, pysyvä asiantuntija, Ruokavirasto

Satu Raussi, Eläinten hyvinvointikeskus
Tiina Kauppinen, Eläinten hyvinvointikeskus

Eila Kaliste, sihteeri, Etelä-Suomen aluehallintovirasto ESAVI

Jakelu Neuvottelukunta, Eläinten hyvinvointikeskus, eläinsuojeluasiamies

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen kello 12.30.

2. Edellisen pöytäkirjan hyväksyminen

Pöytäkirja on ollut kommentoitavana TOKES-työtilassa. Hyväksyttiin.

3. Ministeriön terveiset

Tiina Pullola kertoi: Seuraava EU-jäsenmaiden yhteyspisteiden kokous on toukokuun alussa. Komissio kertoo muun muassa direktiivin liitteiden uudistamisen tilanteesta ja apinoiden alkuperää koskevan selvityksen etenemisestä. Yleistajuisen tiivistelmän ja geenimuunnettuja eläimiä koskevan ohjeistuksen suomennokset ovat kommentoitavana. Britannia ei ole ollut mukana näissä kokouksissa.

4. 3R-periaatteen edistäminen: 3R-keskuksen rakenne ja toiminta

Edellisessä kokouksessa päätettiin, että 3R-keskus perustetaan ehdotuksen mukaisesti heti väliaikaisella organisaatiolla, joka toimii vuoden 2022 ajan. Keskuksen lopullinen rakenne ja toiminta päätetään myöhemmin. Toiminnan aloittaa ehdotettu johtoryhmä (Greco, Heinonen, Airavaara, Voipio), joka aloittaa neuvonantajaryhmän jäsenten valinnan. Tokes nimeää vuodeksi 2022 puheenjohtajan seuraavassa kokouksessa, halukkaat voivat ilmoittautua sitä ennen sihteerille tai kokouksessa.

Johtoryhmä kertoo suunnitelmien edistymisestä. Halukkuutta johtoryhmän puheenjohtajaksi kysyttiin webropol-kyselyllä, johon vastasi yhdeksän jäsentä. Vastanneista yksikään ei ollut halukas puheenjohtajaksi.

Johtoryhmä kertoi valmistelujen etenemisestä: Vuoden 2022 toimintasuunnitelma on ministeriön hyväksyttävänä. Suunnitellut webinaarit ja työpajat toteutetaan syksyn aikana. 3R-ryhmät (neuvonantajaryhmät) on muodostettu. Kesällä on tarkoitus julkaista hakukuulutus 3R-ryhmien johtajiksi. Toiveena on saada Tokesista nimetty puheenjohtaja, joka johtaa johtoryhmän toimintaa ja toimii yhteydenpitäjänä Tokesiin. Johtoryhmän ensimmäinen kokous on toukokuussa. 3R-keskuksen virtuaalinen avajaistilaisuus järjestetään 3.6.2022.

Halukkuutta johtoryhmän puheenjohtajaksi kysyttiin webropol-kyselyllä. Kyselyyn vastasi yhdeksän jäsentä, joista yksikään ei ollut halukas. Kokous valitsi Eero Lehtosen johtoryhmän puheenjohtajaksi.

5. Hyönteisten käyttö

Tokesin valmisteleva lausuntopohja on ollut Tuotantoeläinten hyvinvoinnin ja Seura- ja harraste-eläinten hyvinvoinnin neuvottelukuntien täydennettävänä. Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta käsittelee omaa kannanottoaan 2.6.2022. Tokes viimeistelee lausunnon seuraavassa kokouksessa.

Maria Lindqvist ehdotti lausuntoa voimistettavan hiukan hyönteisten kivuntunnon (ja myös kognition osalta). Olisi esimerkiksi parempi sanoa, että "tutkimustieto viittaa mm. hyönteisten kipukäyttäytymiseen", sen sijaan, että sanotaan: mahdollisuutta kokea kipua ei voida sulkea pois tai että asiasta tiedetään vähän (sanotaan vaikka, että asiasta tiedetään vähän, mutta tutkimustieto viittaa siihen, että hyönteiset kokevat kipua ja sen mukaan tulisi toimia).

6. Eläinperäisten vasta-aineiden käytön vähentäminen: kuinka voitaisiin edistää?

EU-komission tavoitteen pohjalta Tokes on selvittänyt vasta-aineiden käyttöä tutkimuksessa ja pohtinut mahdollisuuksia edistää eläinperäisten vasta-aineiden käytön vähentämistä. Tavoitteena on luoda kansallinen suunnitelma eläinperäisten vasta-aineiden käytön vähentämiseksi. Vasta-aineiden laaja käyttö ei rajoitu eläimiä käyttävään tutkimukseen. Todettiin mahdollisuutena asiasta tiedottaminen, jotta tietoisuus suosituksesta leviää. Myös toimijoiden hyvinvointiryhmät voisivat pitää asiaa esillä. Pohdittiin myös mahdollisuutta muistuttaa eläinkoeluvan hakijoita yleisesti tavoitteesta siirtyä ei-eläinperäisten vasta-aineiden käyttöön. Seuraavaan kokoukseen valmistellaan esitystä.

7. Muut asiat

Eläinsuojeluasiamiehen ja Eläinten hyvinvointikeskuksen seminaari Säätytalolla 23.-24.5.2022: Ihmisen valinnan vaikutus eläinten hyvinvointiin. Mukana myös koe-eläimiin liittyvä esitys.

Tiina Palomäki on ilmoittanut luopuvansa Tokes-jäsenyydestä. Ministeriö lähettää eri tahoille nimittämispyyntötoiveen uuden jäsenen saamiseksi.

8. Tiedoksi

Etiikan päivä järjestettiin 15.3.2022 sähköisenä. Osallistujia oli noin 300. Pääaiheina olivat Tutkimusetiikkaa globaalissa maailmassa ja Kansainvälisiä kehityssuuntia ja odottamattomia käännteitä. Pidettyjen esitysten julkaisemisen mahdollisuutta selvitetään.

Työpajoissa keskusteltiin Tutkimuseettisen neuvottelukunnan uuden HTK-ohjeen (Hyvä tieteellinen käytäntö) käyttöönoton edistämisestä sekä Rahoituksen hakemisen etiikasta.

9. Seuraavat kokoukset

6.6.2022 klo 12.30–15.30 etäkokouksena. Syksyllä kokoonnutaan paikan päällä.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen.